

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝ. ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Του Ιωάννη Μπαλτζώη*

Ότι προκύπτει και υπάρχει στην εξωτερική πολιτική και τις τρέχουσες εξελίξεις δεν είναι κάτι το πρωτόγνωρο ή μοναδικό, ούτε προϊόν παρθενογένεσης ή ο Τραμπ ο μόνος υπεύθυνος για την μετάλλαξη που παρατηρούμε στο διεθνές σύστημα. Η άποψή μου είναι ότι όντως επανερχόμαστε ολοκληρωτικά στην φυσική κατάσταση της ιστορίας κατά Χομπς, δηλαδή όλοι εναντίον όλων, την πολιτική ρεαλισμού του Μέγα Θουκυδίδη, όπως αναφέρεται στον διάλογο Αθηναίων και Μήλιων. Δηλαδή στο δίκαιο του ισχυρότερου.

Τα διαχρονικά λάθη των ΗΠΑ

Για να το καταλάβουμε πάμε λίγο πιο πίσω, όταν μετά τον Β' Π.Π. η σχετική σταθερότητα που προέκυψε, προφανώς σχετική, γιατί πόλεμοι υπήρχαν, όπως ο κίνδυνος του πυρηνικού πολέμου και πολλά άλλα, χωρίς τις μεγάλες ανατροπές. Το θεμέλιο όμως

ήταν η ακεραιότητα των εθνών και κρατών και το απαραβίαστο των συνόρων. Και ελάχιστοι πόλεμοι έγιναν με αλλαγές συνόρων ή κατάκτηση εδάφους άλλης χώρας, όπως π.χ. με την Κύπρο το 1974. Βέβαια στην Μέση Ανατολή είχαμε πολλούς πολέμους, γιατί προέκυψε το κράτος του Ισραήλ, μέσα σε ένα πυκνό αλλοεθνικό και εχθρικό περιβάλλον, όπως και μέσα στο ανατολικό μπλοκ όχι για προσάρτηση εδαφών, αλλά για την σταθεροποίηση του κομμουνιστικού καθεστώτος.

Την ρωγή της παγκόσμιας τάξης αποτέλεσε η Τουρκία, που εξελίχθηκε σε ένα παγκόσμιο ταραχοποιό και αναθεωρητικό, επιθετικό κράτος της περιοχής μας, αρχής γενομένης με την εισβολή και κατοχή της Βόρειας Κύπρου, μοναδικό και πρωτοφανές για την Ευρώπη και χώρα μέσα στο ΝΑΤΟ. Την ευθύνη, όλοι γνωρίζουμε, ότι εκτός των προδοτών της Αθήνας, την έχουν οι ΗΠΑ, οι οποίες θα μπορούσαν να αποσοβήσουν τα μοιραία γεγονότα. Και δυστυχώς για την περιοχή μας οι ΗΠΑ έκαναν και άλλα τραγικά λάθη, που αποτέλεσαν την αρχή πολλών εξελίξεων. Όπως η «εκδίωξη» του Σάχη της Περσίας, εκείνο το απόγευμα της 16ης Ιανουαρίου 1979, που το αυτοκρατορικό ζεύγος εγκατέλειψε το Ιράν για την εξορία με πρώτο προορισμό την Αίγυπτο. Κάπως έτσι, 2.500 χρόνια ιρανικής μοναρχίας ήρθαν στο τέλος τους και δύο εβδομάδες αργότερα επέστρεψε ο Αγιοταλλάχ Χομεϊνί από το Παρίσι για να ιδρύσει το θεοκρατικό καθεστώς της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν και να δημιουργηθούν τα προβλήματα του ισλαμιστικού εξτρεμισμού και της δημιουργίας δορυφόρων και αξόνων αντίστασης, που φθάνουν μέχρι σήμερα. Και μην ξεχνάμε ότι με ενεργό συμμετοχή της Ευρώπης και ιδιαίτερα της Γερμανίας, για πρώτη φορά συντελέστηκε η διάλυση μιας χώρας, της Γιουγκοσλαβίας. Η διάλυση συνεχίστηκε με τον Νατοϊκό βομβαρδισμό της Σερβίας το 1999, για να αποσχιστεί υποχρεωτικά ένα κομμάτι της, το Κόσοβο. Έγινε αυτό για να δημιουργηθεί νομικό άλλοθι για την Ταιβάν για ανεξαρτησία, ώστε να υπάρχει νομικό προηγούμενο, ασχέτως αν αυτό το εκμεταλλεύτηκε πρώτος ο Πούτιν με την Κριμαία. Και το εφιαλτικό «πείραμα» των ΗΠΑ στην Μέση Ανατολή, με την δημιουργία της «Αραβικής Άνοιξης», το 2011, κατά τους Άραβες «αραβικός χειμώνας», με σκοπό δήθεν του εκδημοκρατισμού των αραβικών κρατών, που δεν τους ρώτησαν αν θέλουν την δυτική δημοκρατία μας. Τελικά η παρέμβαση, κατέληξε σε αραβικό ατέλειωτο εφιάλτη, με την διάλυση του Ιράκ και της Συρίας, την

ύπαρξη ενός κράτους Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν, με πανίσχυρο και σύγχρονα οπλικά συστήματα δωρεά, των ΗΠΑ και την γιγάντωση του Ιράν, πολλά δε να συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Και όλα αυτά άρχισαν με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και την ατιμωρησία της Τουρκίας, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Ο «Τυφώνας» Τραμπ και οι επιπτώσεις

Και ας έλθουμε στο σήμερα και στην νέα αμερικανική κυβέρνηση και στον «τυφώνα Τραμπ», όπως εκτιμώ από τα μέχρι τώρα δεδομένα.

Σε ότι αφορά την Ελλάδα, σε ένα δύσκολο και ρευστό περιβάλλον, παρακολουθεί αμήχανα τα βήματα της νέας αμερικανικής κυβέρνησης και στέλνει με κάθε τρόπο τα μηνύματα ότι η στενή σχέση που οικοδομήθηκε τα τελευταία χρόνια εξυπηρετεί και τις αμερικανικές επιδιώξεις στην περιοχή για ασφάλεια, σταθερότητα και συνεργασία. Η ελληνική κυβέρνηση διέπραξε τεράστιο διπλωματικό λάθος που τάχθηκε σχεδόν αποκλειστικά στον ένα υποψήφιο για την προεδρία την κ. Χάρις και χρησιμοποιήθηκαν από κυβερνητικούς αξιωματούχους απαξιωτικές εκφράσεις προς τον άλλο υποψήφιο και τελικά εκλεγέντα και νυν πρόεδρο των ΗΠΑ κ. Τραμπ. Έτσι τώρα αρχίζει μια διπλωματική προσπάθεια και κατανάλωση διπλωματικού κεφαλαίου, για να είμαστε παρόντες στις νέες εξελίξεις στην Αν. Μεσόγειο και την Μέση Ανατολή, με επισκέψεις και επαφές στο Κατάρ, στο Ισραήλ, στην Ραμάλα, στην Ιορδανία. Σωστά επιλέξαμε την συμμαχία με το Ισραήλ κατά τον πόλεμο στην Γάζα. Φανταστείτε να είχαμε επιλέξει κάτι άλλο και να είμαστε στην ίδια πλευρά με την Χαμάς και την Τουρκία. Θέλουμε να κρατηθεί ζεστό το σχέδιο για τον νέο εμπορικό δρόμο IMEC (India Middle East Corridor), καθόσον υπάρχει το ενδιαφέρον του Ινδού ηγέτη, για επιλογή της χώρας μας ως κεντρικής πύλης εισόδου του IMEC προς την Ευρώπη. Παράλληλα με την έναρξη των ερευνών μεγάλων και αμερικανικών εταιριών για υδρογονάνθρακες Δυτικά της Κρήτης, θα πρέπει να αναθερμανθεί ο αγωγός EAST MED, που είχε παγώσει. Για τα Ε/Τ, φαίνεται ότι παραμένει η ίδια απάθεια σε όσα κάνει η Τουρκία, ανεξήγητη ακινησία και αφωνία και φαίνεται ότι πολλά έχουν συμφωνηθεί. Ιδιαίτερης αξίας και απορίας έχει η μεθόδευση που παρατηρείται για αναδιοργάνωση των ΕΔ, εξ ου και το Σαββατοκύριακο του Αγίου Βαρθολομαίου, με την αποστρατεία εκατοντάδων ανωτέρων Αξκών και των τριών

Κλάδων, μια πρωτοφανής κατάσταση που πρέπει να μας προβληματίσει σοβαρά εν μέσω των αυξημένων τουρκικών απειλών και επιδιώξεων. Σε ότι αφορά την Κύπρο και μετά την άρση του εμπάργκο και αναβάθμισή της από τις ΗΠΑ σε στρατηγικό εταίρο (32 χώρες είναι στο κλειστό αυτό κλαμπ) φαίνεται ότι οι ΗΠΑ σχεδιάζουν για το μέλλον και το ενδεχόμενο αποχώρησης της Τουρκίας από το ΝΑΤΟ και συμμετοχή της στους BRICS και τον Παγκόσμιο Νότο, η Κύπρος εκτιμάται ότι θα αποτελέσει τον αναγκαίο στρατηγικό κρίκο του RIMLAND στο νότιο τμήμα του, Ελλάδα-Κύπρος-Ισραήλ.

Οι εξελίξεις στην Μέση Ανατολή. Η Γάζα στις ΗΠΑ.

Σε ότι αφορά τις εξελίξεις στην Μέση Ανατολή, φαίνεται ότι ο Τραμπ δεν ενδιαφέρεται τόσο για την κατάληψη της Συρίας από τους τζιχαντιστές της Χαγιατ Ταχρίμ αλ Σιάμ και τον μέχρι πρόσφατα επικηρυγμένο με 10 εκατ \$ αρχηγό της αλ Γκολάνι, αλλά για την υπόλοιπη Μέση Ανατολή. Ο απεσταλμένος του προέδρου Τραμπ, ο Στηβ Γουίτκοφ, στον οποίο πιστώνεται σε μεγάλο βαθμό η επιτυχία της σύναψης της συμφωνίας για εκεχειρία και απελευθέρωση των ομήρων, επιστρέφει στην περιοχή και αναλαμβάνει το έργο του:

Δηλαδή, να ολοκληρωθεί ο πόλεμος στην Γάζα, να τελειώσουν οριστικά Χαμάς και Χεζμπολάχ και να ολοκληρωθεί η Συμφωνία του Αβραάμ, έργο και αυτό Τραμπ. Στο πλαίσιο αυτό η Σαουδική Αραβία αναβαθμίζεται στο ύψιστο βαθμό, ως ηγέτιδα δύναμη του αραβικού κόσμου, η οποία εκτός του ότι θα συμβάλλει στον έλεγχο και την ανοικοδόμηση της Γάζας σε συνέργεια με άλλα αραβικά κράτη, θα πρέπει να συμμετάσχει στην Συμφωνία του Αβραάμ. Το σχέδιο των δύο κρατών με την Γάζα υπό την Παλαιστινιακή Αρχή, με νέους ηγέτες και από τις δύο πλευρές, φαίνεται ότι τινάσσεται στον αέρα μετά τις δηλώσεις (4/2/25) Τραμπ.

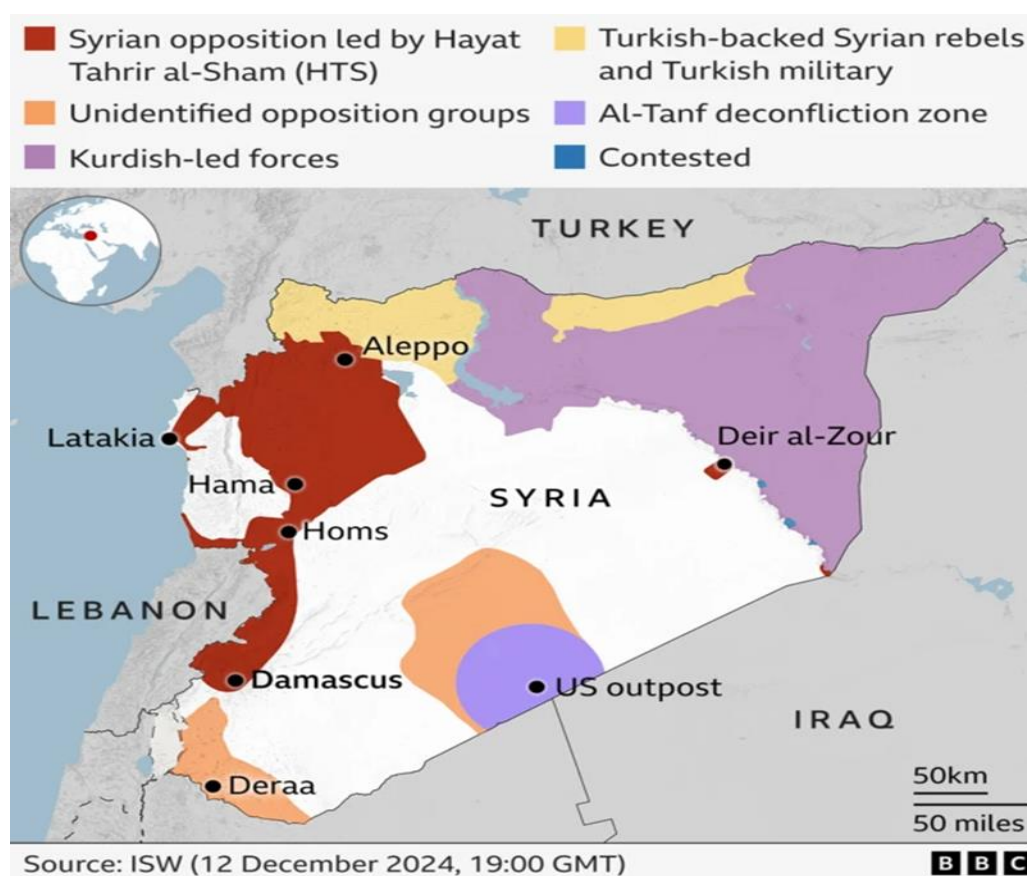
Ο πρόεδρος Τραμπ στην συνάντησή του με τον Νετανιάχου (τον πρώτο ηγέτη χώρας που συνάντησε) έριξε την βόμβα. Για τη λύση του παλαιστινιακού, οι ΗΠΑ θα αναλάβουν την Γάζα, υπό την κατοχή των και οι Παλαιστίνιοι της Γάζας θα εγκατασταθούν σε άλλα μέρη γειτονικά, με καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, όπως στην Ιορδανία και στην Αίγυπτο, που διαθέτουν τεράστιες εκτάσεις ακατοίκητες. Στην δε Γάζα, οι ΗΠΑ, όπως δήλωσε ο πρόεδρος Τραμπ, που είναι ένας χώρος με μπάζα, θα την μετατρέψουν σε πολυτελή Ριβιέρα, με πεντάστερα και επτάστερα ξενοδοχεία τύπου Ντουμπάι, δημιουργώντας εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας, που θα βρουν απασχόληση οι Παλαιστίνιοι. Δίπλα του ο Νετανιάχου μίλησε και είπε ότι το σχέδιο Τραμπ είναι εξαιρετικό και θα μείνει στην ιστορία. Στην πρόταση Τραμπ αντέδρασαν η Ιορδανία, η Αίγυπτος και η Σαουδική Αραβία, αλλά ο Τραμπ επιμένει ότι θα το δεχθούν γιατί είναι το καλύτερο και τους έχουμε βοηθήσει. «Η εξομάλυνση σημαίνει την αρχή του τέλους του πολέμου. Αυτό σημαίνει ότι ολόκληρη η περιοχή γίνεται ικανή για επενδύσεις και για χρηματοδότηση», είχε δηλώσει μερικές ημέρες ενωρίτερα ο απεσταλμένος του Τραμπ για την Μέση Ανατολή Γουίτκοφ.

Σε ότι αφορά τις δύο εξτρεμιστικές τρομοκρατικές οργανώσεις, χωρίς χρηματοδότηση και υποστήριξη δεν είναι βιώσιμες και γίνονται θνησιγενείς. Τόσο η Χαμάς, όσο και η Χεζμπολλάχ του Λιβάνου θα συρρικνωθούν, θα αφοπλιστούν και θα είναι στο περιθώριο ή στην παρανομία αν επιλέξουν τον τελικό θάνατό τους.

Με την ομαλοποίηση της κατάστασης στην περιοχή, θα αρχίσουν να υλοποιούνται οι σχεδιασμοί, οι εμπορικοί δρόμοι κλπ, όπως ο IMEC, ο EAST MED, ενδεχομένως και το BEN GOURION CANAL από τον κόλπο της Άκαμπα μέχρι την Μεσόγειο.

Το Μέλλον της Συρίας.

Σε ότι αφορά την Συρία, η τύχη της είναι οριστικά οδυνηρή. Φαίνεται ότι προκρίνεται η δημιουργία αυτόνομων περιοχών με ζώνες επιρροής, όπως στην ΒΔ Συρία (Γιαραμπλούς, Αφρίν, Ιντλίμπ) μέχρι και Χαλέπι με κυριαρχία τουρκικών οργανώσεων όπως ο NSA, που είναι υπό τον πλήρη έλεγχο της Τουρκίας, στην κεντρική Συρία θα υπάρχει το Σουνιτικό «κράτος» από νοτίως Χαλεπίου μέχρι Δαμασκό υπό την ηγεσία του HTS και ηγέτη τον Μοχάμεντ αλ Σιάρρα (αλ Γκολάνι), υπό την επιρροή της Τουρκίας, στην δυτική παραλιακή ζώνη από Λατάκεια μέχρι Ταρσό, την λεγόμενη κοιλάδα των Χριστιανών, με υπάρχοντες Αλαουίτες, Ελληνορθόδοξους χριστιανούς, Μαρωνίτες καθολικούς υπό την προστασία των δύο ρωσικών βάσεων, στην ανατολική πλευρά του Ευφράτη οι Κούρδοι (YPG) υπό την προστασία των ΗΠΑ και τέλος Νοτίως της Δαμασκού μέχρι υψίπεδα του Γκολάν και Δυτικά το συριακό όρος Χερμόν οι Δρούζοι της Συρίας (περίπου 600.000), υπό την προστασία και επήρεια του Ισραήλ, περιοχή που ελέγχεται στρατιωτικά από το Ισραήλ. Στο δε Ισραήλ διαβιούν αρμονικά με τους ισραηλινούς άνω των 150.000 Δρούζοι.

Αντί Επιλόγου.

Σε ότι αφορά το Ιράν, ή θα αποδεχθεί την υφιστάμενη κατάσταση και θα ακυρώσει το πυρηνικό του πρόγραμμα και θα σταματήσει να στηρίζει τρομοκρατικές οργανώσεις, ή ενδεχομένως να υπάρξει αλλαγή του καθεστώτος, ή ακόμη να δεχθεί βαλλιστική και αεροπορική επίθεση από το Ισραήλ και ΗΠΑ και καταστροφή των πυρηνικών εγκαταστάσεων του και των κρίσιμων δομών του. Τελειώνοντας, το Ισραήλ είναι για μένα ο μεγάλος νικητής και όχι η Τουρκία όπως πολλοί πιστεύουν. Αν εξελιχθούν τα πράγματα όπως αναφέραμε, το Ισραήλ απαλλάσσεται από συνεχιζόμενους κινδύνους και απειλές και καθίσταται εμπορικός σημαντικό κόμβος. Η επίσκεψη Νετανιάχου στις ΗΠΑ και οι συνομιλίες με τον πρόεδρο Τραμπ, φαίνεται να επαναχαράζουν τον χάρτη όλης της περιοχής. Εκτιμάται ότι θα περιλαμβάνουν στρατηγικές ανοικοδόμησης, θέσπιση μέτρων ασφαλείας για την πρόληψη μελλοντικών συγκρούσεων και αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών αναγκών της περιοχής, διασφαλίζοντας παράλληλα τα συμφέροντα ασφαλείας του Ισραήλ. Η επίσκεψη του Νετανιάχου αντικατοπτρίζει τη δύναμη της εταιρικής σχέσης ΗΠΑ-Ισραήλ και τη σημασία των κοινών τους στόχων για την περιφερειακή σταθερότητα και ασφάλεια.

Τέλος σε ότι αφορά την αναθεωρητική, επιθετική και ταραχοποιό Τουρκία, τώρα που «απέκτησε σύνορα» με το Ισραήλ, θα πρέπει να προσέχει μην πέσει στον λάκκο που έσκαψε για τους άλλους, κάτι που εκτιμάται πολύ πιθανό. Η Τουρκία αν συνεχίσει να ονειρεύεται νέο-οθωμανικά μεγαλεία και κατακτήσεις μέχρι την Ιερουσαλήμ, τότε θα πληρώσει το τίμημα της μεγαλομανίας της. Ο Τσαχάλ (Ισραηλινός στρατός) παραμονεύει και κατοπτρεύει από το όρος Χερμόν και είναι έτοιμος να δράσει.

****Ο Ιωάννης Μπαλιζώης είναι αντιστράτηγος (ε.α.) , με μεταπτυχιακό (M.Sc.) στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ, πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ και πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ).***